

TIJDreizen met Martijn Visser

Donderdag
3 oktober 02024

DE STEM VAN DE TOEKOMST

Waarom onze democratie
kortzichtig is en wat
we daaraan kunnen doen

Met een voorwoord van JAN TERLOUW

Boom

De blik van toekomstige generaties, anno 1663

Op deze 17de-eeuwse plafondschildering van de Eerste Kamer zien we zes kinderen van boven neerkijken op de politici in de plenaire zaal eronder. Deze 'Kinderen van Staat' symboliseren de toekomstige generaties en zijn een blijvende herinnering in ons parlement aan de langdurige gevolgen van politieke besluiten.

De blik van toekomstige generaties, anno 2019

De zestienjarige Greta Thunberg op de klimaatop van de Verenigde Naties in 2019: 'My message is that we'll be watching you. You are failing us. But the young people are starting to understand your betrayal. The eyes of all future generations are upon you. And if you choose to fail us, I say: We will never forgive you.'

nieuwsuur

Dinsdag 16 januari 2024, 07:00

Vergrijzing dwingt tot harde keuzes in de zorg: 'Niet alleen arbeidsmigratie'

Langetermijn problemen stapelen zich op

Mr. HANS
VAN
MIERLO
STICHTING

NOS Nieuws • Vrijdag 8 maart 2024, 18:01

Nederland stevent af op zorginfarct en regels blokkeren hervormingen

HOME > PERSBERICHTEN > RODE KRUIS: NEDERLANDERS NIET GOED VOORBEREID OP OVERSTROMINGEN

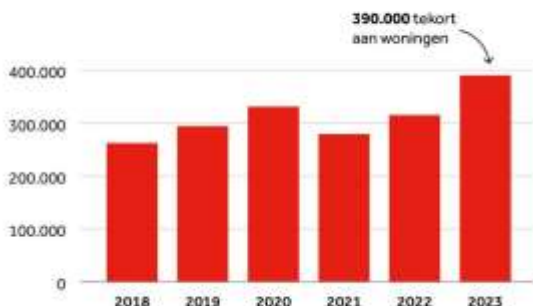
Rode Kruis: Nederlanders niet goed voorbereid op overstromingen

Geplaatst op 04 januari 2024

De helft van de Nederlanders maakt zich überhaupt geen zorgen

Woningtekort fors gestegen

Aantal woningen tekort

Reconstructie Overheidsbeleid

Hoe veertig jaar lang niemand het
mestoverschot aanpakte

ANALYSE

Babyboomers laten honderden miljarden
aan erfenissen na – en de ongelijkheid is
al zo groot

Er voltrekt zich een
onderwijsramp en niemand die
het ziet

Onderwijsblog De Nederlandse onderwijsprestaties glijden af, maar het belangrijkste inspectierapport moffelt dat weg, ziet Sezgin Cihangir. Deel één van een tweeluik.

24 juni 2020 • Leestijd 4 minuten

De tijd raakt op...?

Het klimaatpanel van de Verenigde Naties:

‘The choices and actions implemented in this decade will have impacts now and for thousands of years.’

Maar hoe kunnen politici en bestuurders onder zulke tijdsdruk rekening houden met een tijdsspanne van duizenden jaren?

January 24, 2023

A time of unprecedented danger:

It is 90 seconds to midnight

2023 Doomsday Clock Statement

Science and Security Board

Bulletin of the Atomic Scientists

Editor, John Mecklin

Kortzichtig bestuur

‘We behandelen de toekomst als een verre koloniale buitenpost waar geen mensen wonen, waar we vrijelijk ecologische degradatie, technologische risico’s, nucleair afval en staatsschulden kunnen dumpen en die we naar hartenlust kunnen plunderen.’

(Roman Krznaric: *De goede voorouder*, 2021)

■ NIEUWS

Planbureaus kritisch: ‘Het kabinet kiest te veel voor de korte termijn en komt met te vage voorstellen’

Brede welvaart nu gaat steeds meer ten koste van latere generaties

15-5-2024 10:30

Nieuws & Politiek • 22 sep 09:30

‘Kabinet veel te kortzichtig over vrede en veiligheid in Nederland’

Auteur: Thijs Baas

Geen tijd voor democratie?

'Een dictatuur voor een jaar zou niet gek zijn'

Nu de klimaatverandering ve
voorzitter Marcel Levi en hc
Maar in Nederland loopt veel
kleilaag moeten we afbreken

30/05 | 2023 door Nathalie Hulgelio

PERCEP
ELECTIO

Global a
parliame

■ Army

18-35

36-55

Over 56 years old

	2019	2021
...tbeleid willen ...n die dat niet	42%	42%
...e meerderheid	58%	58%

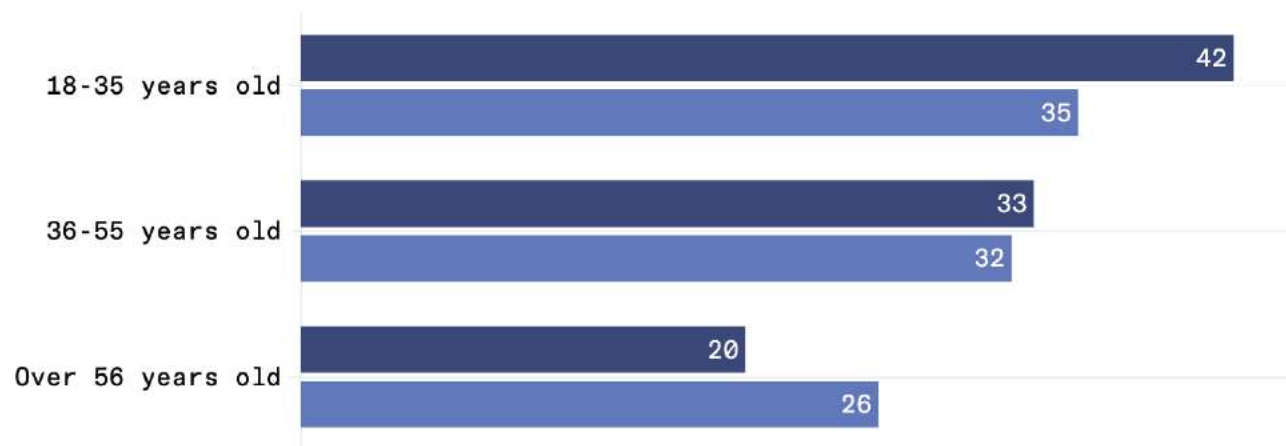
	2019	2021
...willen dan moet ...iet toestaan.	66%	60%
...e meerderheid	34%	40%

Geen tijd voor democratie?

PERCEPTIONS OF ARMY RULE AND LEADERS WHO DO NOT BOTHER WITH PARLIAMENT OR ELECTIONS BY AGE GROUP

Global averages by age of respondents who believe army rule and leaders who do not bother with parliaments* or elections is a good way of running a country

■ Army rule ■ Leader who does not bother with parliament/or elections

De democratie is een politiek proces van voortdurende gemeenschappelijke zelfcorrectie, van *trial & error* waar nooit een einde aan komt en dat nooit perfect gaat. Maar hoeveel ruimte is daar nog voor als mensen het gevoel hebben dat er geen tijd meer is om een volgende verkiezing af te wachten?

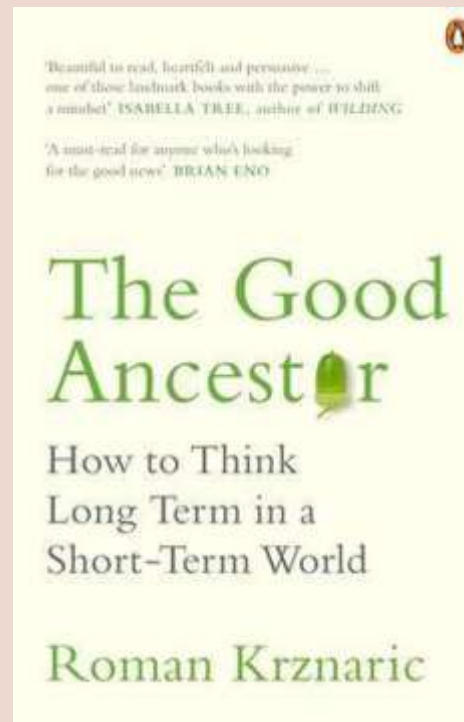
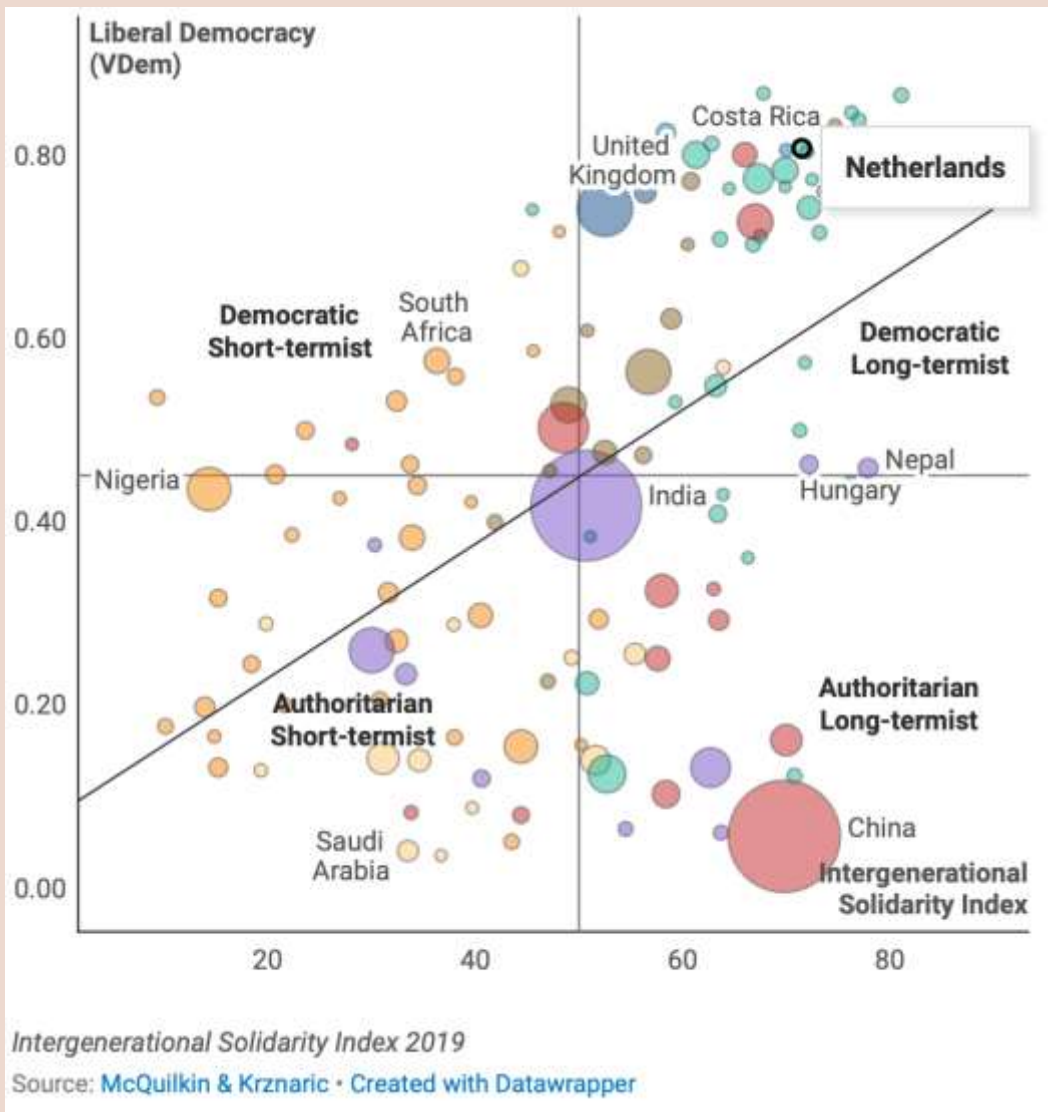
Van alle tijden?

‘Bij democratische volken (...) lijkt het nutteloos te denken aan een toekomst die zo moeilijk te voorspellen is. **De mensen zien ervan af plannen op lange termijn te maken** die zij denken nooit te kunnen verwezenlijken. De toekomst wordt vaag, het heden neemt buitensporige dimensies aan en **men bekommert zich alleen nog maar om de dag van morgen.**’

– Alexis de Tocqueville in 1835

Is democratie per definitie kortzichtig?

Oorzaken van democratische kortzichtigheid:

1. **Psychologisch:** de kiezer heeft liever nu de baten en later de lasten
 2. **Politiek:** partijpolitiek, electorale cycli en mediadynamiek creëren kortzichtigheid
 3. **Economisch:** financiële kortetermijnwinst gaat boven brede welvaart voor de lange termijn
 4. **Ontologisch:** de toekomstige generaties zijn nog niet aanwezig
 5. **Cultureel:** gebrek aan verbeelding
- Hoe maken we de **democratie** toekomstgerichter, zodat zij ook op de lange termijn de belangen van toekomstige generaties behartigt?

Moeilijke vragen:

- Hoe weten we wat toekomstige generaties willen?
- Is het niet ondemocratisch om nu te regeren voor toekomstige generaties?
- Over welke toekomstige generaties hebben we het überhaupt?
- Hoe lang is 'de lange termijn'?
- Zijn de belangen van levende generaties niet belangrijker dan toekomstige?

Wat kunnen we eraan doen? Enkele inspirerende voorbeelden

- 1. Politiek:** hoe vertegenwoordigen we toekomstige generaties in onze politieke instituties?
 - Future Generations Commissioner in Wales
 - Burgerberaden en Future Design
 - Stemrecht voor 16-jarigen in Oostenrijk
- 2. Recht:** hoe beschermen we toekomstige generaties met ons recht?
 - Uitspraak Urgenda-rechtszaak: toekomstige generaties kunnen belanghebbende in het recht zijn
 - Erkenning van rechten voor de natuur
 - Maastricht Principles on the human rights of future generations
- 3. Bestuur:** hoe maken we beleid voor een vrije, duurzame en veilige toekomst?
 - Brede welvaart: nergens in Nederland zijn mensen tevredener met hun leven dan in Noord-Friesland.
 - Het Nederlandse deltaprogramma en waterbeheer
 - Verenigde Naties: Declaration on Future Generations

Tot slot: het belang van verbeelding

De letters van Utrecht

Future Library Project in Oslo

De Ekokathedraal van Louis Le Roy in Mildam